

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... » 16.— | nyolczad oldal » 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Felhívás a hazai katolikus tanító-egyesületekhez és tanítói körökhöz.

A Magyarországi Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának szervezete 2. §-a e) pontja értelmében az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács azt a kérelmet intézi a hazai kath. tanítóegyletekhez és tanítói körökhöz, hogy ez évi gyűléseiken az alább közölt tételek bármelyikét megvitassák és megállapodásukat a Tanács elnökségéhez betejessék. A középponti vezetőség köszönettel fogadja a hazai tanítóegyesületeknek a Magyarországi Katolikus Tanítók Országos Bizottsága f. évi közgyűlésének tárgysorozatára, avagy tételre vonatkozó javaslataikat is.

Tételek:

A katolikus népoktatás helyi intézői mit tegyenek a felnőttek oktatása kérdésének megvalósítására.

a) A felnőttek oktatásának kérdése miképpen oldható meg a patronázsokkal kapcsolatban.

b) A női és férfi patronázsok szervezése városokban.

2. A magyar beszéd tanításának módszere a nem magyar tanítási nyelvű népiskolákban.

3. A tanítói nyugdíjtörvény revíziója.

4. A tanítóképzés reformja.

Budapesten, 1908. március 1.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöksége.

Egy vitás §.

Midőn az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-át a képviselőházban végleg megállapították, apodiktikus bizonyossággal meg lehetett volna jósolni és e lap előrelátással sokszor rá is mutatott arra, hogy a lakásbérek és a lakásügy rendezése a tanító és az iskolafenntartó között huzavonára, örökös felebvezésekre s a tanítóság körében általában elkeseredésre fog okot szolgáltatni; mert egyrészt túlságosan elasztikus s sokféle magyarázatot megtűr; másrészt a tanítóság jelentékeny kontingensére nézve oly hátrányos megszorításokat tartalmaz, melyeket az

igazság és méltányosság szempontjából okvetlenül mellőzni kellett volna.

Abban a tekintetben ugyan egészen határozott a jelzett szakasz, hogy a nőtlen és hajadon, továbbá a házastárs-tanítókat megfosztja ugyancsak e szakaszban megállapított természetbeli lakások és lakásbérek teljes mértékéhez való igényüktől; ezen a határon belül azonban számtalan kombinációt enged meg. Pl. az iskolafenntartó egy nőtlen embernek 20 koronával akár az I. lakbérosztályban is kielégítheti igényeit; mert az a bizonyos kitétel: «a fentebbiektől eltérőleg is rendezheti» semmiféle korlátozást nem szab a fenntartó rokon- vagy ellen-szenvének.

De ha szélsőségekkel bizonyítani nem akarunk is, annyit egész valószínűséggel mondhatunk, hogy a kevésbé intelligens elemekből álló, szűkkeblű képviselőtestületek, iskolaszékek mint iskolafenntartók, mohón igénybe fogják venni a számukra fenntartott nyitott ajtókat s nem fogják megadni tanítóknak lakbér címén azt az összeget, mely valóban reális szükséglet.

A természetben való lakásokra vonatkozó az a megszorítás, hogy a nőtlen tanítónak egy szobával is be kell érnie, egészen helyes és méltányos; de szinte felesleges is; mert ugyan széles Magyarországon hány nőtlen tanítónak jutott már eszébe, hogy másik szobát, avagy konyhát, kamrát követeljen magának? Ez igen ritka esetben fordulhatna elő, pl. ha az illető háztartást kénytelen berendezni, özvegy édesanyjának, avagy árva testvéreinek támogatásával.

Egészen másképp áll a dolog a lakásbéreket illetőleg. Két szoba egy nőtlen embernek luxus, de 200 korona lakbér épenséggel nem túl nagy összeg. Ennyit egy európai értelemben vett szobáért a legigénytelenebb helyeken is elérnek. De mondjuk, hogy nem kérnek csak 140—160 koronát, ez sincs biztosítva, mert még az a fontos kitétel, hogy «helyi viszonyok szerint» is hiányzik a törvényből, melynek hézagossága szövegezése tehát a végletekig engedi jutni az iskolafenntartóknak.

tartók esetleges szükkebbőségét. Marad tehát úgy, amint eddig volt, hogy a tanító fizetéséből fogja pótolni a lakbért; amde akkor meg halomra dül az 1907. évi XXVII. t.-c. azon nevezetes intenciója, hogy minden tanító legalább 1000 koronát élvezzen a lakáson, illetőleg a lakásbérén kívül.

De hagyjunk föl a panaszokkal; most már ugyis késő ily hangok játszása. Van azonban a szóban forgó szakasznak egy másik rendelkezése is, melynek tisztázása valóban kívánatos, s melynek hivatalos interpretálását kiváicsian lesi a tanítóság. Értem a házastárs-tanítókra vonatkozó bekezdést, mely a képviselőház elé terjesztett javaslatban eredetileg nem volt benne, s csak Csernoch János püspök, országgy. képviselő úr módosítványa folytán került a törvénybe. Ő a korlátozást csupán a természetbeli lakásokra érteite; legalább ez a tanítóság körében a hírlapok tudósításai alapján kialakult közhiedelem, s hogy nem egészen alaptalan, némileg igazolva látom az által is, hogy egy országgyűlési képviselő a legilletékesebb helyről határozott kijelentést nyert arra nézve, hogy a korlátozás csak a természetbeli lakásokra vonatkozik, a lakberek ellenben mindkét házastársnak esorbittatlanul kiszolgáltatandók. A bökkenő abban van, hogy a törvény szövege épenséggel nem fedti az elfogadott módosítvány intencióját; s expressis verbis kiterjeszti a korlátozást a lakberekre is. Félő, hogy a közigazgatási bíróság is erre az álláspontra fog helyezkedni, melyet egyébként a Neptanítók Lapja is urbi et orbi hirdet. Pedig a magyarázat a tanítóság jelentékeny részét érdekeny veszteséggel fogja sújtani s az osztó igazság szempontjából is alapos kifogás alá esik. Elénken demonstrálja ezt, pl. a következő eset: Egy község a IV-ik lakbérosztályba van sorozva, melyben tudvalevőleg 300 kor. lakásbér jár. A tanítók régi díjlevelében 160 kor. lakbér van megállapítva. Az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-a értelmében tehát azoknak, kiknek a feleségük nem tanítóné, még 140 kor. kiegészítést kell kapniok. Tehát mondjuk pl. Fehér tanító maga kap lakbér címén 140 kor. kiegészítést. Fekete és Feketéné ellenben ketten nem kapnak semmit; mert 160—160 kor. régi házbérük még 20 koronával fölzi a törvényes lakbért — még jó, hogy ezt is el nem veszik. Ha nem törődünk azzal, hogy valaki fix fizetéséből a lakbérre ráfizetni kénytelen, akkor ne utazzunk arra a fölöslegre sem, amit ezen címen esetleg megtakaríthat.

Nem volt szándékom az 1907. évi XXVII. t.-cikket ócsárolni, de szükségesnek tartottam ezekre a körülményekre rámutatni, mert ha igaz az — pedig a fentebbiek szerint nincs okunk kételkedni benne — hogy a hivatalos interpretáció a házastárs-tanítókra vonatkozó törvénytörvény szöveg rideg, betűszerinti értelmét enyhíteni fogja, akkor a szerkesztőségeknek sok, elkésereedett ostromlója fog megnyugvást találni.

Egyébként is szükségesnek tartjuk, hogy a közoktatásügyi miniszterium sürgősen adjon ki rendeletet, amelyben a törvénynek a lakásra és a lakberekre vonatkozólag hozott rendelkezéseit világosan körülírja és a vitás kérdésekre *döntvény-szerű* magyarázatokat nyújt.

Most folynak legtöbb helyen a rendezési munkálatok s egy ily rendelet felette meg fogja könnyíteni úgy a helyi hatóságoknak, mint az érdekelt tanítóknak a helyzetét.

Jászladány.

Erdélyi Ágoston.

A népiskola a népjólét fejlesztésének szolgálatában és ezzel szemben a tanítóképzők teendői.*

A kath. népiskola a népjólétet szolgálja, ha valláserkölcsi tartalmat ad a lelkeknek és így megóvja őket a materializmus, az anyagiakba való elmerülés boldogtalan sivárságától, ha eszményképeket állít eléjük, a vallásosság, erkölcsi jóság és a hazaszeretet ideáljait, melyekért lelkesedve, meglegedett, becsületes embereként futhatják be életpályájukat. Az anyagi jólét fokozása is, amiről oly sokat írnak és beszélnek, csak úgy boldogítja népünket, ha megvannak lelkében ezek az ideálok.

Ezen eszményeknek felállítása szerintem a népiskoláknak elsőrangú feladata. Ehhez azonban amaz ismeretek közlése is szükséges, melyek nélkül a leendő polgárok nem emelkedhetnek azon szellemi magaslatra, amely a katolikus magyar jellem kialakulásához megkívánatik.

A kath. népiskola tehát, ha a nép jólétét igazán szívén hordja, legyen előintézet, melynek nevelési rendszere a krisztusi elvek megingathatatlan szegletkövén, a hamisítatlan színamagyság, az igazi hazaszeretet gránit-szikláiból, a valódi műveltség és tudomány modern stílusában épül fel.

Nagy kíváncságot ezek, de teljesen jogosultak; miért is szégyen volna előlük kitérni, nem volna illő kath. néptanítóhoz.

Mely vallásosságot, rendíthetetlen hazaszeretetet és alapos, való ismereteket kell az egyház és haza reményeinek, az ifjúságnak szívébe oltanunk, így fog majd minden reánk bizott gyemeki szív templommá épülni, melynek oltárán az Isten- és hazaszeretet lángjai lobognak és az igazi tudásért való lelkesedés tüze ég.

Miért oly boldogtalan, oly beteg, lázas a mi jó magyar népünk lelke, kedélye? Mert élete rendszertelen, nincs benne igazság. És mi az igazság? Az élet igazsága, az életelvek összhangzása magával az étellel. Ez a harmónia hiányzik a legtöbb embernél és miért? Mert az elvek nem elég szilárdak arra, hogy irányítani tudnák a cselekvéseket, az életet, minék

* Fölvastatott a pécsi kath. tanítói nagygyűlésen.

azután természetes következménye, hogy az élet, boldogtalan vergődés, céltalan tengődés, egy nagy tragédia.

Erős, biztos életelveket, iránytűt kell adni az életbe lépő ember kezébe, csakis így lehet boldog. És a népboldogításnak ez a nagy és nemes feladata a népiskolára és a néptanítókra hárul.

Ne tündöklő meteor, szeliden égő gyertya legyen a néptanító; ne a tudomány fényszípor-káit akarja szertelövelni, hanem az életigazság lámpájával kezében mutassa növendékeinek a biztos életösvényeket, amelyek haladva, boldogok lehetnek siron-innen, siron-túl. Ezt a nézetet vallja a nem is pozitív alapon álló angol deista bölcsész, Locke is, aki egy előkelő angol úrnak így ír: «Uram! Ne tudóst, hanem istenfelő, jellemes embert keressen fia mellé nevelőül, aki megtanítja őt Istent szeretni és oly életelveket csepegtet lelkébe, amelyek meg fogják óvni egész életén át a keserű csalódásoktól és az elbukástól».

Ha, m. t. Uraim! a népiskolának elsősorban nevelőintézetnek kell lennie, a tanítóképzőkben is igen nagy gondot kell fordítani a tanító jelöltek jellemének fejlesztésére, kedélyi kiképzésére. Mert mindenesetre áll az, hogy aki jól akar nevelni, annak magának is jól nevelnek kell lennie. Ha ugyanis nem szívből fakad egész nevelői tevékenysége és ha arra hiteles pecsétet nem nyom életpéldája, működése hatás nélkül marad, sőt azt eredményezheti, hogy kétkedés és boldogtalanság honosul meg növendékei szívében.

Meg vagyok győződve, m. t. Uraim, hogy a népjólét előmozdítására sokkal többet tettem, ha egyetlen jellemes, vallásos, hazafias szellemű, szóval jól nevelt tanítót küldhetek ki az élet küzdő porondjára, mintha száz lángelmét bocsátok szerteszét, mert ezek le nem szűrt ismereteik szíporkáival csak gyujtani, csak izgatni tudnak, de melegíteni, boldogítani nem. Mert ismételten hangsúlyozom, nem a tudomány ragyogtatása, nem csengő frázisok boldogítják az embereket, hanem azok a nemes érzelmek, melyeket lelkületükbe életpéldánkkal és tervszerű nevelői eljárásunkkal beleplántáltunk.

A családi és társadalmi életet a modern korszellem alaposan megrontotta, elannyira, hogy a tanítóképzőbe lépő 14—16 éves ifjú már akárhány esetben telítve van a vallástalanság és a nemzetközi szociáldemokrácia eszméivel, erkölcei romlottak vagy léhák, világfelfogása teljesen blazirt.

Hogyan lehet ilyen anyagból vallás-erkölcsös, hazafias, minden nemesért lelkesedni tudó tanítót képezni? Ha csak az ismeretek száraz közlésére fordítunk gondot, ha az ilyen eltevelyedett ifjúnak lelkéhez férközni nem törekszünk, bizonyára semmit sem javít rajta a tanítóképzőben töltött négy esztendő és ha végez, föltétlenül azok számát fogja szaporítani, akik

semmiképen sem válnak a kath. tanítói testületnek diszére, annál kevésbé képesek használni a népnevelés szent ügyének. Sem jellem dolgában nem fogja helyét megállani az ilyen ifjú, sem ügybuzgóság, hivatásszeretet nem lelkesíti és ha tudása még oly szép is, ha irodalmi és társadalmi szereplése még oly sok babékoszortűt fűz is homlokára, én őt mindig fekélynek fogom tekinteni, a kath. népnevelés testén, mert zavarni fogja ennek a hatalmas és mondhatom legnagyobb horderejű szervezetnek egyöntetű életműködését.

Nevelni kell ifjúságunkat, nevelni annál intenzívebben, mennél megrontóbb hatású az a szellemi légkör, melyben élünk; ki kell ragadni az ifjú lelket legalább négy esztendőre ebből a miázmás levegőből, meg kell velük szeretetelni a vallásos, tiszta, csendes munkásélet örömeit; föl kell őket vértetni a hit és valódi tudás fegyvereivel, hogy ellenállhassanak a népámitóknak, akiknek nyílt esataterve az, hogy az oltárok romjai közé temessék el a tekintélyek koronáit!

Igazán különös dolog, hogy az a katholicizmus, amely szülőanyja a nevelőintézeteknek, eddig kevésbé szorgalmazta és nem valósította meg azokat az intézeteket, amelyekből a kath. népnevelés apostolokat nyerhetne. Nincsenek, illetve kevés számmal vannak kath. tanítóképzői internátusok. Hazánkban is csak egy-kettő akad és azok is igen szegényes, küzdő állapotban vannak. Pedig, m. t. Uraim, meggyőződésem, hogy manapság csak internátusokban nevelhetünk olyan tanítókat, akik úgy kath. jellem-szilárdság, mint tudás és ügybuzgóság tekintetében kiállják a tűzpróbát. Szégyennel kell bevallanunk, hogy az állam itt nagyon megelőzött bennünket. Tegyük jóvá a mulasztást. M. t. Uraim! Én lelkem egész hevével szorgalmazom a kath. tanítóképzői internátusok, vagy ahol ez nem lehetséges, tanári felügyelet alatt álló nagyobbabszabású externátusok fölállítását.

Gömöry Zsigmond dr.

(Vége következik.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Történelmi képek. Vaszary Kolos ő főmagassága 152/1908. sz. a. a következő leiratot intézte az Országos Kath. Tanügyi Tanács egyházi elnökéhez: Nagyságos és főtisztelendő apát, Elnök Ur! Ertesitem nagyságodat, hogy a nagyméltóságú püspöki kar 1907. évi december hó 19-én tartott tanácskozási ülésében elfogadta az Orsz. Kath. Tanügyi Tanácsnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által a kath. népiskolák számára megküldendő történelmi szemléltető képek tárgyában előterjesztett javaslatát, felvevén még a beosztott sorozatba a következő három képet: 1. Szent István fogadalma Kupa vezér leveretése előtt 998-ban. 2. Szent István átveszi Asztriktól a koronát. 3. Kálmán királytól szabad átvonulást kér Bouillon Gottfried a keresztiesek számára. A történelmi képek ezen megállapított sorozatát tudomására hoztam a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak azon megkereséssel, hogy a kath. népiskolák számára szemléltető képekül a nemzeti történet tanítá-

sához az ezen sorozatban foglalt képeket küldje meg — Tisztelettel — Budapest, 1908. stb.

Nem magyar tannyelvű iskolák felírása. *Kivonat a Szatmáregyházmegye f. évi III. körleveléből.* A nagyméltósági vallás- és közoktatásügyi miniszternek az iskolák felírása tárgyában a vármegyék és törvényhatósági joggal felruházott városok közigazgatási bizottságaihoz intézett körrendeletet mihez tartás végett közlöm. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztértől. Valamennyi közigazgatási bizottságnak, 1805. szám. Az 1907. évi XXVII. t.-c. 17. §-ának a képviselőházban történt tárgyalása alkalmával az iskolák felíratait illető felszólalás következtében oly értelmű kijelentést tettem, hogy ezen törvényszakasznak végrehajtását akként fogom eszközölni, hogy nem magyar tanítási nyelvű iskolákon a magyar nyelvű felírásokon kívül az iskola előadási nyelvének megfelelő felírás is alkalmazható legyen. Ezen kijelentésem megtevéle alkalmával tüzetesen megindokoltam álláspontomat és azt, hogy ezen módosítványt tökéletesen fedi az a gondolat, amely a törvény rendelkezésébe annak szerkesztése alkalmával lefektetett. A módosítványhoz a képviselőház hozzájárulván, ezennel elrendelem, hogy a hivatkozott törvényszakasznak ezen rendelkezése, mely az iskolák felírataira vonatkozik, akként bajtandó végre, hogy minden iskolán — tekintet nélkül a tanítási nyelvre — a törvényben meghatározott szabályszerű magyar felírás legyen és pedig, minthogy ezt a törvény rendeli el első helyen. Azon iskolákon pedig, melyek előadási nyelve nem a magyar nyelv, az iskolafenntartó a magyar nyelven kívül az illető iskola előadás nyelvének megfelelő nyelvű felíratot is alkalmazhat, amely természetesen a magyar nyelvű felírat méreteitől nem haladhatja. Erről a közigazgatási bizottságot az 1907. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 76000/907. számú körrendelettem kapcsán szoros mihez tartás végett értesitem. Budapest, 1908. évi január hó 20-án. *Apponyi.* Kelt Szatmár-Németiben, 1908. évi február hó 15-én.

Felekezeten kívüliek iskola- és óvodaadója. Tudomásvétel végett közlöm a felekezeten kívüliek iskola- és óvodaadója ügyében kiadott miniszteri rendeletét. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztértől. Valamennyi vármegyei közigazgatási bizottságnak, 80115/907. szám. Hivatalos uton tudomásomra jutott, hogy egyes községek a felekezeten kívüliek által a községi pénztárba évenként befizetett 5%-os iskolai- és 3%-os óvodai-adó hovatartozása tekintetében oly gyakorlatot követnek, mely egyfelől nem felel meg az 1895. évi XLIII. t.-c. 25. §-ának b) pontjában foglalt rendelkezésnek, és másfelől a községben létező vallásfelekezetekre vagy ezek egyikére nézve sérelmes is. Számos községben ugyanis, ahol a lakosok kizárólag vagy túlnyomó részben református vallásúak és ahol csak a református vallásúak tartanak fenn elemi népiskolát, a református vallásfelekezetből kilépett, de más bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezetbe be nem lépett egyének, tehát a felekezeten kívüliek által a községi pénztárba befizetett 5%-os iskolai- vagy 3%-os óvodai-adó szolgáltatják ki a református egyháznak, mint az illető községben egyedüli iskolafenntartónak. Más községi iskolával szintén nem bíró községekben pedig, ahol nemcsak a református vallásúak, hanem más vallásfelekezetűek is tartanak fenn elemi népiskolát, a református vallásfelekezetből kilépett felekezeten kívüliek iskolai-adója más fekezeti iskola fenntartására fordítatik. Ezen és hasonló helytelen és a fent idézett törvényszakasz rendelkezésével össze nem egyeztethető gyakorlat megszüntetése végett felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy a hatósága alá tartozó törvényhatóság illetékes közegeit szigorúan utasítsa, miszerint a felekezeten kívüliek által iskolai és óvodai adó címén a községi, városi pénztárba évenként befizetett összegeket — községi iskola hiányában — az egyes vallásfelekezetekből történt kilépések arányában, községben levő iskolát fenntartó felekezet rendelkezésére bocsássák. Budapest, 1908. évi január hó 20-án. *Apponyi.* Kelt Szatmár-Németiben, 1908. évi február hó 15-én.

EGYESÜLETI ÉLET.

Diszgyüles. Az udvarhelyi espereskerületi róm. kath. tanítóegyesület sövidéki fiókköre f. évi március hó 16-án a szabadság ünnepének 60-ik évfordulója alkalmából a székelyszentkirályi róm. kath. iskolában ünnepélyes diszgyülest tart a következő tárgysorozattal: Délelőtt 10 órakor szentmise. Délelőtt 11 órakor Megnyitó, tartja *Tamás István*, a kör elnöke. Himnusz, éneklí a kör énekkara. Pókainé, szavalja *Hlavathy Gizella* atyhai tanító. Ünnepi beszéd, tartja *Bálint Zoltán* etédi kántortanító. Talpra magyar... Éneklí a kör énekkara. Talpra magyar... Szavalja *Antal János* székelyszenttamási kántortanító. A szabadság vértanuja, melodráma, írta *Gál Imre* székelyszentkirályi kántortanító, szavalja *Bálint József* oroszhelyi tanító, harmóniumon kíséri a szerző. *Szózat*, éneklí a kör énekkara. *Bezáró beszéd*, tartja *Tamás István*, a kör elnöke. A havasalji fiókkör e diszgyülesen megjelenő tagjai részére e napon iskolai szünet van engedélyezve.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat Tanítói Évkönyve számára *Szuszai Antal* ismert nevelésügyi író, nagy-szabású tanulmányt írt *«A nemű felvilágosítás és az elemi iskola»* címen. *Szuszai* elméjének éles világitása mellett tiszta fogalmakat szerzünk erről a sokféle irányzatok által összekuszált sarkalatos szociálpedagógiai tételről. *Szuszai* kalauzolásával gyönyörű perspektívák tárulnak elénk a kath. nevelés — ellenfeleink által szűk-körűnek és sivárnak hirdetett mezején. A lángelkű író hitének és meggyőződésének energiáját erőteljes gondolatai és megkapó kifejezései révén átviszi minden olvasójának lelkébe. Némi tájékoztatásul közöljük *Szuszai*nak az évkönyv szerkesztőjéhez, *Wohlmuth Ernő*hoz intézett leveléből a közérdekű részt: «A mit e dolgozatban elméletileg hangsúlyozok: az akaratnak haragra való nevelését, azt, ha Isten éltet, nemsokára kidolgozott előadásokban fogom megírni. *Végtelemlő sajnálatosnak tartom, hogy ezidőszertől nem a kath. nevelők vezetnek hazánkban, holott ők vannak ama igazságok birtokában, melyeken a helyes nevelés épül.* Jelen dolgozatom is amolyan kis apológia a kath. elv védelmére. Örvendeni fogok, ha dolgozatommal hozzá járulhatok a tanítók kath. öntudatának emeléséhez. A nevelés terén is ismétlődik a régi történet, hogy sok csavargás, keresés-kutatás, tömérdek bottlás elkövetése után arra ébrednek az emberek, hogy mégis a Krisztus egyházánál van az igazság.»

Nepiratok. Rossz irodalom s erkölestelen újság-cikkek ellenében egyetlen fegyver a becsületes könyv és a nemes eszméket szolgáló sajtó. Amint kivándorlásra tudja csábítani, nemzetfogyasztó egy-gyermek-rendszerre vagy erkölestelen életre tudja kaptatni a falvak egyszerű gyermekeit a sok könyv és újságok, éppen úgy ki is gyógyíthatják őket mindezen szellemi bajokból ugyanezen eszközök, csak tudjanak velük bánni, akik az orvoslásra vállalkoznak. Épen a kivándorlás nyomorúságait, a sok gyerek sok hasznát s a városba csalt és rossz útra tért falusi leányok szomorú sorsát rajzolja élénk színekkel a Szent-István-Társulat mostanában megjelent három népiratkája. A kivándorlókra Amerika bányáiban és gyáraiban váró rettenetes sorsot drámai erővel ismerteti *Kacziány Géza*nak — kinél kevés magyar ember ismeri jobban Amerikát — *Magyar rabszolgák Amerikában* című füzeté. A kivándorlási ügy-nökök ravasz fondorlataitól kezdve egészen az amerikai bányák és gyárak embertelen hóhérmunkájáig s a hóhérmunka alatt összerokadó munkások csúfos haláláig lépésről-lépésre kíséri az új világba induló új szedresiek élete folyását s az itthon nyugodt élet után ott künn reájuk váró bajokat oly megrázó hűséggel festi, hogy amely faluban elterjed e füzet, onnan ugyan hiába toboznak rabszolgákat az amerikai dollárkirályok millióinak gyarapítására. Tévedt leány se kerül a nagyvárosok

utcaír
ben v
népíra
teszi
soka
elsőne
semmi
kölesi
ben ta
könyv
kiadól
s töm
áreng

Sz
Krisz
40 lap
közé
ájtato
Elterj
teszi
kalma
dvöz
rázolt
azokat
magya
énekel
ájtato
tőnek
ára az
tatossa
gáljon

Ig
e. m.
előlege
iskolai
vet a
könyv
úr egy
az «E
A köm
felekez
is ad,
mas M

Mi
m. nisz
kath. i
éppitet

Ac
dasági
nát ad
nevébe
széki

Al

lége

ruár 2

nok-h

kolafen

időben

szolgál

lesleg

eljárás

felügy

kérvén

vel s

csupán

Pá

fonalr

sülete

nap ü

sítása

tást a

napi

utcaira azokból a falvakból, ahol az iskolában, népkörben vagy a hosszú estéken otthon elolvassák a másik népiratkát, amelynek címe: *Szép Rozál romlása* s csúffá teszi a gyermekkádás ellen hangoztatni szokott kifogásokat a *Sok gyermek — sok áldás* című füzetecske. A két elsőnek 20—20, a harmadiknak 16 fillér az ára, de semmiféle pénzzel sem lehet megfizetni azt a nagy erkölcsi hasznot, mely ez olvasmányok nyomán a lelkekben támad. A megrendeléseket a Szent-István-Társulat könyvkereskedésébe (IV. Keckeméti-utca 2.) vagy könyvkiadóhivatalába (VIII. Szentkirályi-utca 28.) kell intézni s tömeges megrendelés esetén mindkét hely jelentékeny árengedményt ad a füzetek megrendelőinek.

Szent keresztuti és más ajtatosági gyakorlatok Krisztus Jézus kinszenvedéséről és haláláról. 8 r. 40 lap. Ára kötve 20 fillér. Ötödik kiadásban forog már közkezen a Szent-István-Társulatnak a szent keresztuti ajtatoságokhoz vezérfonálul szolgáló kis imakönyve. Elterjedtségét s egyre fokozódó népszerűségét érthetővé teszi elmékedéseinek emelkedettsége és stílusának alkalmazkodása a fenkölt gondolatokhoz. Könyörgései, dörzítők kinszenvedésének az egyes stációknál ábrázolt jeleneteiről szólva valósággal szeméi elé állítják azokat az ajtatos keresztút-járóknak, a közbeszűrt magyarázatok s az igen alkalmasan összeválogatott szent énekek pedig csak fokozzák az elmékedések keltette ajtatos hangulatot. Szent keresztuti ajtatoságok vezetőinek megbecsülhetetlen segédkönyv, alacsonyra szabott ára azonban lehetővé teszi, hogy a szent-keresztuti ajtatoságok minden résztvevőjének lelki épülésére szolgáljon.

Ígazságok a szeszies italról. Czeizel György nyitra e. m. áldozópap könyve még mindig kapható 1 korona előleges beküldése mellett *Krasznayanszky János* leányiskolai igazgatónál *Trencsén*-ben (Gyurcsék-utca). A könyvet a kritika igen kedvezően fogadta. Dieséről szél a könyvről Mélt. és főtiszt. gróf Majláth erdélyi püspök úr egyik körlevelében. Szuszai Antal dobsinai plébános az «Egyházi Közlöny»-ben a könyvet *kitünőnek* mondja. *A könyv igen jó segédeszköz az alkohol ellen tartandó felebarátokhoz.* A könyv megrendelője egyben alamizsnát is ad, mert a szerző könyve jövedelmét a *trencsényi Irgalmas Nővérek építendő Kápolnájára szánta.*

VEGYESEK.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter id. gróf *Zichy* Jánosnak, aki a zselői róm. kath. iskolát két tanteremmel és két tanítói lakással újr-építteti, köszönetét nyilvánította.

Adomány a kath. iskolának. A kiskunhalasi Gazdasági Bank az ottani róm. kath. iskolának 120 koronát adományozott. Ezen szives adományért a hitközség nevében köszönetet mond *Veber* István plébános, iskolaszéki elnök.

Allamsegélyt kérő folyamodványok fölszerelése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter f. évi február 24-én 10.461 sz. a. értesítette *Vaszary* Kolos bíberek-hercegprimás ő főmagasságát, hogy miután az iskolafenntartóknak államsegélyre való jogosultsága egy időben már megállapított, így annak indokolására szolgáló okmányok újból való kívánása csakugyan felesleges. A felesleges munka elkerülése és gyorsabb eljárás biztosítása végett utasította a pozsonyi kir. tanfelügyelőt, hogy mondott esetekben elégedjék meg egy kérvénynek a jelzett okmányokkal leendő fölszerelésével s a többi kérvényben azon egy fölszerelt kérvényre csupán utalni kell.

Pályázat a békenap megünneplésére vonatkozó vezérfonalra. A Magyar Szent Korona Országainak Békeegyesülete pályázatot hirdet egy vezérfonalra, mely a *békenap* ügyében kiadott miniszteri rendelet megvalósítása érdekében a tanító személyzetnek útmutatást adjon. Függetlenül bemutatandó egy ilyen békenapi előadás kidolgozott tervezete. A dolgozat tudó-

mányos alapon és a szakirodalomnak figyelembe vételével szerkesztendő meg. A pályázatban rendes alkalmazásban levő tanerők vehetnek részt. A pályamunka magyar nyelven irandó, (a papiros egyoldalán, lehetőleg gépirással, széles margóval); terjedelme körülbelül két 8° nyomtatott ív legyen. A legjobb dolgozat 200 kor. azaz kétszáz korona, a második 100 kor. azaz száz korona jutalomban részesül és az egyesület tulajdonába megy át. A Magyar Szent Korona Országainak Békeegyesülete fenntartja magának azt a jogot, hogy a pályadíjnyertes dolgozatokon kívül más arra különös érdemes dolgozatokat is egészben vagy részben a szerző nevének megnevezésével kinyomasson. A zárt jelű levelekkel felszerelt pályadolgozatok a Magyar Szent Korona Országai Békeegyesülete titkári hivatalához (Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.) legkésőbb 1908 október hó 31-ig küldendők be. Az elnökség. A béke ünneppalot illetőleg a nm. vallás és közoktatásügyi miniszter úr 48431/906. sz. a rendelethe intézkedik, melyben azt mondja, hogy első sorban a vallás, a magyar nyelv és a törtenet áll az erkölcsi fölfogás fejlődésének szolgálatában. A vallás helyes irányú oktatásából, a legjobb magyar olvasmányokból és a történet észszerű tanításából fakad a gyermek lelkében az általános emberszeretet eszméje. A tantárgyak helyes tanítása fogja a közszellemet új utakra terelni és attól a hagyományos előítéletektől megisztítani, hogy az általános emberszeretet eszméje ellenkezik a hazafiság eszméjével, vagy a multak hadi dicsőségének ápolásával, a haza védelmére való elszánt-ságnak szellemével; holott a béketörekvések helyes értelmezésükben a hazafiságot magasabb erkölcsi színvonalra emelik és a támadó föllépés elítélésével a haza biztonságát az erő váltakozó esélyeitől függetlenülik és a nemzetközi joguralom szilárd talajára ültetik át. Tanteveink és utasításainak szelleme értelmében az ifjúság oktatóinak úgyszólván minden nap az egyes tantárgyakkal kapcsolatban az iskolai élet minden mozzanatához oda lehet kapcsolni a valódi hazafiság és az általános emberszeretet egymással megfőró, egymást kiegészítő kettős eszméjét. E mellett azonban arra való tekintettel, hogy az I. hágai békekonferencia megnyitásának napján a világ minden békeegyesülete ünnepel és csaknem mindenütt elfogadták az iskolai béketanítás állandósítását: — ezennel felhívom a tanintézetek igazgatóságait, hogy ezentúl minden év május hó 18-án az I. hágai békekonferencia megnyitásának napján az ország minden fokú iskolájában az iskolával kapcsolatos önképző körökben és ifjúsági egyesületekben az arra hajlandóságot érző tanárok, tanítók vagy amennyiben az illető tanintézetek igazgatói ezt célszerűnek látják, a szóban forgó egyesületek tagjai is röviden ismertessék a békekonferencia napjának jelentőségét; a békemozgalom eszközeit és szerveit. *Jegyzet.* A pályázni óhajtok (míg a csekély készlet tart) *Kemény Ferenc* igazgatónak következő munkáit egyenként 50 fillérért a titkári hivatal útján megszerezhetik: 1. A békemozgalom paedagogiai jelentősége és a békenap. (27 lap.) 2. A békeprobléma megoldásának egyik módja. (92 lap.) Ebben a két füzetben a paedagogiai békeirodalom lehető teljesen fel van sorolva. Az egész békemozgalomról tájékozást nyújt: *Fried A. II.* Handbuch der Friedensbewegung. Továbbá ugyanazon szerzőtől: Die II. Haager Konferenz, Ihre Arbeiten Ergebnisse und Bedeutung. E könyvek megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala útján is Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.

Ártatlanul vádolt tanító. A dunakeszi iskolában egyik tanuló baleset érte. A sajtó különféle magyarázatokkal e baleset miatt teljesen ok nélkül — a tanítót vádolta. Most az iskolaszék a következő nyilatkozatot közli: Korunkban a felnőttek legkevésbé sem törődnek mások gyermekeivel, sőt egyik a másiknak legindokoltabb s legjobb hizsemű beavatkozását sem tűri s a ferde irányban tévedt gyermeket mentegeti, szépitgeti. Ilyenek lévén a társadalmi viszonyok, mivel a nagykoruak legnagyobb része nemcsak nem törődik, de nem értvén hozzá, nem is törődhetik a neveléssel: a dunakeszi

kulturállapotok megbírása azokat illeti talán első sorban, akik értenek hozzá s akiknek ez vállalt kötelességük. A szomorú eset kell, hogy mindenből a legösszintebb sajnálkozást váltsa ki, elsősorban a fucska véletlen szerencsétlensége miatt, másodsorban a Bazsanth Vinceét s vele a dunakeszi tantestületet ért jogtalan támadások miatt, melyek a téves információk folytán a dunakeszi tantestületet, de főleg Bazsanth Vince személyiségét az őt megillető helyről igyekeznek lerántani. A község közönsége sajnálja a szerencsétlen esetet, de legkevésbé sincs felháborodva Bazsanth Vince ellen, akiről itt mindenki tudja, hogy nevelői fáradsalmiért hálát érdemel s nem azt, hogy egy szerencsétlen fiú pajkossága miatt a képmutatás fátylát borítsuk az ő s a dunakeszi tanítók személyes jó tulajdonságaira, jellemére, jó példaadásuk lépten-nyomon tapasztalható erkölcsi befolyására s ép Bazsanth Vince rátermettségével párosított tanítói buzgalmára, akinek jellemzésére elég lenne az is, amit a nép mond: «Bolondja a gyermeknek s szereti őket a nélkül, hogy tudná miért.» Bazsanth Vince buzgalma van akkora, hogy a nevelést szabad időben is intézné, ha hivatalos elfoglaltsága engedné s hogy a szerencsétlen Sas Róbert testi épségében baj esett oly időben, amikor a tanítót a törvény sem kötelezi az iskolában való jelenlétre, ennek javarészt Sas Róbert pajkossága az okozója, akit csupán a szegény szülők a természeti hajlam szemüvegén ítélnének jónak. A megejtett hivatalos vizsgálat szerint a tényállás egyébként ez: Sas Róbert füle mellett viselte a tollnyelet, melynek mindkét végén hüvely és toll volt alkalmazva. Társai hátulról meglókték, mire a toll a padba furódott s ő abba beledőlt. A dunakeszi tantestület működését a nevelés terén az arra rendelt örökös szemek mindenkor kifogástalannak találták s hogy pajkosságból baleset történt egy oly iskolában, ahol 610 tanköteles esik 4 tanteremre, nem annak a szegény tanítónak a hibája, aki a baleset idején reggel fél 8 órákor kántori, tehát hivatalos ténykedésben járt el s akinek 42 évi, érdemekben gazdag működését, följobboldóinak osztatlan elismerését, kartársainak őszinte ragaszkodását, tisztelőinek jóindulatát mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Bazsanth Vince a Vácegyházmegyei Tantestületnek évek óta díszelőke. Dunakeszi, 1908. márc. 4. Richter Béla s. k. isk. elnök p. h., Kovách Antal s. k. főjegyző, p. h., Legéndi János s. k. bír. p. h.

A kath. iskola védelme. A künszöllői róm. kath. iskola építéséhez *San-Marco hercegnő Ó fensége* 2000 kor. kamatmentesen előlegezett és 1500 koronát ajándékozott. Fogadja nevezett hercegasszony Ó fensége e nemeslelkű ajándékáért a künszöllői róm. kath. hitközség leghálásabb köszönetét. A hitközség nevében: *Kuschill Mihály* iskolaszéki világi elnök, *Leitner Lajos* iskolaszéki jegyző.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Forduljon a hitközség az *Orsz. Kath. Magyar Iskolai Egyesülethez* támogatásért, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. A hitközségnek jogában áll külön kántori állást szervezni, ha nem akarja a teendőket a községi tanítóra bízni. 2. Az iskolaszék nem tagadhatja meg az egyházi főhatóság utasításainak teljesítését. Vagy rendezze maga erejéből a hitközségi tanító fizetését, vagy pedig állami segílyt vesz igénybe. Végtére is az iskolát máról holnapra ahig lehet mindenben a törvény igényeinek átalakítani. A hitközség ígéretet tesz és azt az állami hatóság adott esetben elfogadja és azért nem tagadja meg a tanítótól a segílyt. Ha nem így volna, értesítsen a viszonyokról. — **V. H.** A belügyminiszteriumban támogatni fogjuk ügyét. — **D. M.** Levélben feleltünk. A kath. jellegű iskola tanítójára az 1907. évi XXVII. t.-c. minden rendelkezése kiterjed. Az a körülmény, hogy az iskolát adományozott alaptól tartják fenn, az iskola jellegén semmit sem változtat. Tény az, hogy az egyházi főhatóság kormányzata alatt áll. — **T. F.** Felhasználjuk. — **Irgal-**

mas nővérek Trencsén. Készséggel közöltük. Hísz legszébb hivatásunk a kath. intézeteknek érdekeit szolgálja. — **B. E.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **Díjlevél.** Az Utasítás idevonatkozó 15. §-a ezeket mondja: «A harangozás, ostyáöntés körüli teendők címén egyes helyeken biztosított járulékok kántori járandóságként nem tekintendők». A törvény 6. §-a szerint a készpénzfizetés havi vagy évnegyedes részletekben, de mindenkor előlegesen fizetendő. — **F. F.** A díjlevél átlagot állapít meg. Ez azt jelenti, hogy a bevétel változó, azaz lehet több vagy kevesebb. Ha kevesebb, az átlaghoz hiányzó részt a fentartó nem fedezi, tehát ha felülhaladja az átlagot, az ismét csak őnt illetheti meg. Ez oly magyarázata a törvénynek, amire kétség sem fér. Felbuzgassa meg az iskolaszék eljárását az egyházi főhatósághoz és onnan esetleg a közigazgatási bírósághoz. A fizetést előleges részletekben fizetik. — **P. F.** 1. Utadót csak a törvényhatósági joggal felruházott városok tanítói nem fizetnek. 2. Ez oly kérdés, amelyre választ nem adhatunk, erről sem az Utasítás, sem más rendelet nem intézkedik. Egyébként az összeg oly csekély, hogy azért hivatalos eljárást indítani fölösleges volna: ezt az utat saját érdekében tettem meg. 3. A mellékletek bélyegmentesek. A kérvényre 1 kor. bélyeg ragasztandó. — **Többeknek.** Az országos kath. tanítói segélyalap tagsági díja évi 2 korona. Az egyesület elnöke dr. Waller Gyula prelátus-kanonok, központi szeminarium kormányzója, Budapest, IX. Papnevelő-utca 2. **Sz. J.** A tételek címét levélben is megküldtük. Bár minden kath. tanítóegyesület oly meleg érdeklődést tanusítana a kath. iskolaiügyi kérdések iránt, amint az leikes sorából kiolvasható.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Kassai egyházmegye.

Kántorképesítő. A kassai kir. kath. tanítóképzőben az ezidei kántorképesítő május hó 1-ső és 2-ik napján tartatik. Jelentkezhetik minden gyakorlatilag működő kántor. A keresztlevéllel, az összes iskolai és működési bizonyítványokkal, nemkülönbön erkölcsi bizonyítvánnyal fölszerelt kérvények április 10-ig alulírt-hoz beküldendők. *Hegedűs János.* tanítóképzői igazgató. 92 1—1

Szepesi püspöki megye.

Hrustini (Árva m.) II-od tanítói állomásra március 22-ére pályázat hirdettetik. Jövedelme készpénzben 800 kor. Tannyelv tót-magyar. Férfitanítóknak előny. A kérvények ft. *Klinovszky Ágoston* plébánosnak Hrustinba küldendők. 91 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A «Népnevelő» mult heti számában hirdetett ádándi (Somogy m.) kántortanítói állásra a választás március 18-án lesz megtartva. Iskolaszéki elnök. 94 1—1

Váci egyházmegye.

Magánvizsgálatok a paedagogiumban. A m. kir. állami paedagogium mindkét szakcsoportjának magánosztályvizsgálatai május 19. és 20-án fognak megtartani. 93 1—1

Esztergommegei kántortanító cserélne hasonló, vagy önálló tanítói állással. Cim a kiadóhivatalban. 90 2—5

ELFOGYÓFÉLBE

van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. **Csima István** főkantor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 válogatott szép orgonakiséretű gyász-misé-énektár. **Mig az új kiadás megjelenik, az eredeti 8 korona ár helyett 5 koronáért kapható a szerző özvegyénél Kiskunfélegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz.**

64 5-5

Államsegély-kérvény és mellékletei.

Utmutató a fizetés kiegészítési és korpótték államsegély kérvényezéséhez, kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal 2 korona

Tananyagbeosztási nyomtatvány

az évi tanmenetnek a róm. kath. vagy bármelyik Tanterv alapján tantárgyak és osztályok vagy osztályok és tantárgyak szerint külön lapokon.

Részletes Tanterv-nyomtatvány

az együttes osztályok tananyagának ugyanazon lapon való feltölgozására szolgáló füzetekben a 6. vagy 5. együttes oszt. számára 2 K, 4. oszt. 1-80 K, 3. oszt. 1-60 K, 2. oszt. 1-40 K, 1. oszt. sz. 1 K előleges beküldése mellett megrendelhető.

Gyerkcs Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely

712

Államsegély kérvényezéséhez nélkülözhetetlen!! Ötödik, tökéletesített kiadás. Magyar-azó füzet 1 K, a 16 nyomt. szintén 1 K. (Csak egyszerűen kitölteni s mellékelni kell.) Kapható: *Len-gyel Béla* kántortanítónál, Farkasazó (Szatmár megye). 23 7-10

Szólóoltványok:

hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkováci, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. Port II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 80 K a fenti fajokból. Oltványaimert teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár negyedrészt kérem beküldeni. **Hegyi bor:** Siller, fehér 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF
Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

698 14-20

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. **Bérmentes** szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanerőknek s lelkészeknek különös szívalékgengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Csak kollegák kaphatják kedvezményes árban

a következő nagyhatalmú egyházi zeneműveket, amelyek kiválóan alkalmasak kántorválasztási próbáknak, ünneplés miséken és egyházas jellegű koncerteknek:

Miatyánk-Üdvözlégy	K 1.-
Hazafias Mária-dalok. I. füz. 2.- K, II. füzet	2.-
Mária-dalok. I. füzet	1.-
Asszonyunk szűz Mária. Mária-dalok. II. füzet	1.-
Hazánk Nagyasszonya. Mária-dalok. III. füzet	2.-
Köszöntsük Máriaút. Mária-dalok. IV. füzet	1.-
Ave Maria. Mária-dalok. V. füzet	2.-
Immaculata. Mária-dalok. VI. füzet	1.-
Magyar Dallamos Ünnepi Praeludiumok az összes hangnemekből, függelékek	4.-
Dudajáték. (C dur)	60.-

Megrendelhetők, — a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve — a szerző kollégák címen: **KONTOR ELEK, BUDAPEST, VII., Thököly-ut 42. sz. II. em. 6. ajtó.** — Kiseb-összeg bélyegben is küldhető. 472

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

Nagyon ajánlatos különlegesség:

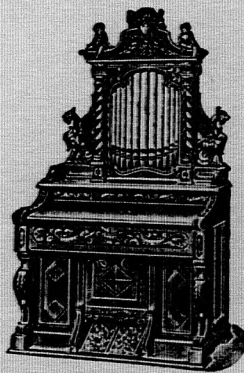
ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170, 190 és 220 K.

Képviselő Auszria - Magyar-ország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,

Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Ujdonság! 456 Ujdonság!

Pianino „Continental“

teljes zongorahanggal; elegáns elsőrendű

Salon-Pianinot 560 koronáért

Csak a fenti cégnél kapható. Prospektus ingyen.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent imakönyvek.

Felnőttek számára :

	Korona		Korona
A keresztény apa. Modern társadal- munkban. Gondolatok keresztény apák számára. Imádságos könyvvel. Irta <i>Egger</i> <i>Agoston</i> . Fordította egy szatmármegyei áldozópap. Vászonszövetben.	2.—	<i>Hahnkamp György</i> . Szép színes kép- pel, finom papíron, szép egész vászon- kötésben.	1.—
Börkötésben vörösmetszéssel	3.20	Gömbölyített sarkú egész vászonkötésben	1.50
Börkötésben aranyfűzővel	4.—	Imák és elmélkedések. Összeállí- totta <i>Flavigny grófja</i> . — Magyarra át- dolgozta <i>Gubicza István</i> . — I—II. rész	
Chagrínbörkötésben	6.—	egybekötve vászonkötésben	4.—
Langre börkötésben	9.—	Chagrínbörkötésben	6.—
Párnázott finom börkötés, festett díszítéssel	10.—	Borjúbörkötésben	10.—
Eerasse börkötésben	10.—	Imák és intelmek a magyar kath. hadfiak számára. Szent László képevel. Irta <i>Molnár Vid Bertalan</i> . Kötve	—20
A keresztény anya. Joakáró taná- csok keresztény anyák és érettebb női ifjúság számára. Imakönyvvel. Irta <i>Egger Agoston</i> . Fordította egy szatmár- megyei áldozópap. Vászonszövetben	2.—	Imakönyv. Irta <i>Demény Dezső</i> . Az ima- könyv árai a különböző kötések szerint a következők:	
Börkötésben vörösmetszéssel	3.20	17. sz. kötés. Chagrínbör, sima tábla, pré- selés nélkül	16.50
Börkötésben aranyfűzővel	4.—	18. sz. kötés. Maroquinbör, sima tábla, préselés nélkül	20.—
Chagrínbörkötésben	7.—	21a) sz. kötés. Maroquinbör, aranymonogr.	20.—
Langre börkötésben	9.—	3388. sz. Finom színes borjúbörk., bélelt puha táblával, aranynyomású díszítés	20.—
Párnázott finom börkötésben	10.—	3388/II. Ugyanaz kapocsossal	21.50
Eerasse börkötésben	10.—	6656. sz. kötés. Színes ekrázé, ma- roquinbörkötés bélelt puha táblával, arany őrnyom. címfelirással és virágd.	20.—
Égi osvény a szentek nyomolokain. Pé- ldákban oktató imádságos- és énekes- könyv. Irta <i>Nagy Antal</i> . Fűzővel	3.—	6656/I Ugyanaz kapocsossal	21.50
Egész vászonba kötve	4.—	6666. sz. kötés. Borjúbörkötés színes márvány mintával, bélelt puha táb- lával, arany őrnyomatú keresztrel és dombrönyomású szín. virágdíszít.	21.—
Egész bőrbő kötve	5.—	6666/II. Ugyanaz kapocsossal	22.50
Aranyozott tábladíszítéssel, fényezett vászon- kötésben	5.50	27. sz. kötés. Bagariabör, sima táblával, aranymonogrammal	22.—
Chagrínbörkötésben	6.—	19. sz. kötés. Maroquinbör, sima táblával, moirée-előzékkel	23.—
Tompa sarkú egész díszes vászonköt.	7.—	21b) sz. kötés. Maroquinbör, sima tábla, aranykerettel	23.—
Igen finom vászonköt. tompasarkú la- pokkal	8.50	3570. sz. kötés. Finom ekrázébör, bélelt puha tábla, arany őrnyomatú keresztrel és gyöngyökkel kirakott virágdíszítéssel	24.—
Párnázott börkötésben	12.—	3570/II. Ugyanaz kapocsossal	25.50
Párnázott saffján börkötésben	16.—	5061. k. sz. kötés. Fekete vagy színes borjúbörkötés, egészen sima hajlítható táblával, hordozható párnázott bőrtokkal	25.—
Élő szent Olvasó. Imádságos- és éne- keskönyv az «Élő szent Olvasó»-ról nevezett Maria-Társulat igazgatói- és tagjainak használatára. VII. kiadás. Kötve	—40	22a) sz. kötés. Maroquinbör, sima tábla, aranykerettel, moirée-előzékkel	26.—
Hitvalló. Katolikus imádságos könyv. A művelt férfiközönség részére. Vászonszövetben	3.—	22b) sz. kötés. Maroquinbör, eredeti mo- zakbetét, moirée-előzékkel	35.—
Börkötésben vörösmetszéssel	4.—		
Börkötésben aranyfűzővel	4.60		
Chagrínbörkötésben aranyfűzővel	6.—		
Párnázott börkötésben	7.—		
Finom saffján börkötésben	8.—		